

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 listopada 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku D. P. z dnia 2 września 2020 roku odmówił mu prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu wskazano, że Komisja Lekarska ZUS rozpatrując sprzeciw wnioskodawcy od orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS nie stwierdziła niezdolności do pracy. Biorąc pod uwagę, iż skarżący nie jest całkowicie niezdolny do pracy renta socjalna mu nie przysługuje.

(decyzja – k. 17 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Odwołanie od w/w decyzji wniósł D. P. zaskarżając ją w całości i zarzucając naruszenie art. 4 ustawy o rencie socjalnej poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że nie jest całkowicie niezdolny do pracy. W tym stanie rzeczy skarżący wniósł o zmianę wskazanej decyzji poprzez przyznanie mu prawa do renty socjalnej, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi ZUS. W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że jego stan zdrowia nie uległ poprawie. Występujące u niego zaburzenia utrudniają mu wychodzenie z domu. Skarżący boi się sam zostawać w domu, ma urojenia obsesyjne. Ubezpieczony leczy się psychiatrycznie od ponad 9 lat, nie był w stanie chodzić do szkoły, stąd też korzystał z indywidualnego nauczania. Jak wynika z odwołania, gdyby nie pomoc matki skarżącego, nie byłby on w stanie w jakikolwiek sposób funkcjonować.

(odwołanie – k. 3-4)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

(odpowiedź na odwołanie – k. 6-6 verte)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

D. P. urodził się w dniu (...).

Orzeczeniem z dnia 13 września 2019 roku Zespół (...) w Ł. orzekł o potrzebie indywidualnego nauczania D. P. na okres do końca roku szkolnego 2019/2020 – zgodnie z zaświadczeniem lekarskim ze względu na stan zdrowia ucznia uniemożliwiający mu uczęszczanie do szkoły.

(orzeczenie – k. 7-9 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Zgodnie ze świadectwem z dnia 26 czerwca 2020 roku skarżący ukończył w roku szkolnym 2019/2020 Branżową Szkołę I Stopnia nr 3 w Zespole Szkół (...) im. W. R. w Ł.

(świadectwo – k. 5 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W dniu 2 września 2020 roku wnioskodawca złożył do ZUS wniosek o ustalenie prawa do renty socjalnej.

(wniosek – k. 1-4 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 2 października 2020 roku stwierdzono, że D. P. nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Badaniem lekarskim rozpoznano: spektrum autyzmu, ponadto wskazano że wymagana jest obserwacja w kierunku osobowości schizoidalnej.

(orzeczenie – k. 13-14 załączonych do sprawy akt organu rentowego, opinia lekarska – k. 31-33 załączonej do sprawy dokumentacji orzeczniczo - lekarskiej)

W dniu 16 października 2020 roku skarżący złożył sprzeciw od w/w orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS.

(sprzeciw – k. 34 załączonej do sprawy dokumentacji orzecznico - lekarskiej)

Komisja lekarska ZUS, orzeczeniem z dnia 23 października 2020 roku stwierdziła, że wnioskodawca nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Badaniem lekarskim rozpoznano: spektrum zaburzeń autystycznych.

(orzeczenie – k. 15-16 załączonych do sprawy akt organu rentowego, opinia lekarska – k. 37 załączonej do sprawy dokumentacji orzecznico - lekarskiej)

Wnioskodawca jest leczony psychiatrycznie ambulatoryjnie z powodu hiperkinetycznych zaburzeń zachowania. Skarżący był jeden raz hospitalizowany psychiatrycznie. Obecnie ujawnia objawy lękowe, w wypowiedziach schematyczny, wykazuje trudności w nawiązywaniu relacji społecznych, ma lęki przed wyjściem z domu. Wykonane badanie przez psychologa ZUS wykazało u skarżącego zaburzenia osobowości, osobowość schizoidalną oraz brak całkowitej niezdolności do pracy z psychologicznego punktu widzenia. Tym samym u skarżącego rozpoznano spektrum zaburzeń autystycznych i obserwację w kierunku osobowości schizoidalnej. Z punktu widzenia psychiatrii u wnioskodawcy nie stwierdzono całkowitej niezdolności do pracy uprawniającej do przyznania renty socjalnej. Brak podstaw do kwestionowania orzeczenia Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 23 października 2020 roku.

(pisemna opinia biegłego z zakresu psychiatrii – k. 29-31)

Sąd, oceniając zgromadzony materiał dowodowy, w pełni uznał wartość dowodową opinii powołanego w sprawie biegłego. W ocenie Sądu złożona do sprawy opinia nie zawiera żadnych braków i wyjaśnia wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Biegły wydał opinię po przeprowadzeniu stosownego badania i analizie dostępnej, złożonej przez niego dokumentacji lekarskiej wnioskodawcy, w tym przedstawionych wyników i wywiadu lekarskiego. Zdaniem Sądu, opinia biegłego jest rzetelna, sporządzona zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą w zakresie stanowiącym jej przedmiot, a wynikające z niej wnioski są logiczne i prawidłowo uzasadnione.

Podnieść przy tym należy, że zarówno organ rentowy jak i wnioskodawca wezwani do złożenia ewentualnych pytań do biegłego i złożenia ewentualnych wniosków dowodowych nie kwestionowali treści opinii i nie składali do niej zastrzeżeń. Brak więc było podstaw do podważania wniosków z niej płynących.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Odwołanie podlega oddaleniu.

Na wstępie należy podnieść, że w niniejszym postępowaniu Sąd rozpoznał sprawę na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 148¹ k.p.c., zgodnie z którym Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, między innymi w sytuacji, gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy.

W rozpoznawanej sprawie strony nie wniosły o rozpoznanie sprawy na rozprawie, a złożone dotychczas pisma procesowe i brak wniosków dowodowych, po pouczeniu o możliwości ich zgłaszania, dawały podstawę do przyjęcia, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W przypadku, gdy głosy stron miałyby się ograniczyć tylko do powtórzenia argumentacji zawartej w pismach procesowych, to wyznaczanie rozprawy tylko w tym celu nie wydaje się uzasadnione./tak wyrok SA w Gdańsku z dnia 26.06.2018, III AUa 1815/17/. Sprawa nie miała charakteru wielowątkowego, wymagającego wyjaśnienia twierdzeń stron oraz odniesienia się do złożonych wniosków dowodowych. Sprawa w świetle stanowisk stron i zebranych dokumentów nie budziła żadnych wątpliwości./por. wyrok SA w Warszawie z dnia 26.04.2018, VI ACa 1694/17/

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej (Dz.U.2020.o.1300 t.j.) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18. roku życia,
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25. roku życia,
- 3) w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej, studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Osobie, która spełnia w/w warunki przysługuje: renta socjalna stała – jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała oraz renta socjalna okresowa – jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa. Renta socjalna okresowa przysługuje przez okres wskazany

w decyzji jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zwanego dalej Zakładem.

Jak dalej stanowi art. 5 ust. 1 powołanej ustawy ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik Zakładu, zwany dalej „lekarzem orzecznikiem”, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Ustawa z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej w art. 15 wskazuje, że w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio: art. 12–14, art. 61, art. 78–81, art. 93 ust. 2, art. 98, art. 100 ust. 1 i 2, art. 101, art. 102 ust. 1, art. 104 ust. 4, art. 107, art. 114, art. 116 ust. 1b i 2, art. 118 ust. 1–5, art. 119 ust. 1, art. 121, art. 122 ust. 1, art. 126, art. 128, art. 129 ust. 1, art. 130 ust. 1, art. 133–135, art. 136a i art. 138–144 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisy wydane na podstawie art. 128a tej ustawy, przy czym kwotę wolną od potrąceń i egzekucji ustala się według zasad określonych dla renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy oraz art. 80–82 i 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Jak stanowi art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2021.o.291 t.j.) niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Zgodnie z ust. 2 powołanego przepisu całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy uwzględnia się: stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 13 ust. 1).

Oceny niezdolności do pracy, jej stopnia oraz ustalenia: daty powstania niezdolności do pracy, trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do pracy, związku przyczynowego niezdolności do pracy lub śmierci z określonymi okolicznościami, trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do samodzielnej egzystencji, celowości przekwalifikowania zawodowego dokonuje w formie orzeczenia lekarz orzecznik Zakładu, zwany dalej "lekarzem orzecznikiem" (art. 14 ust. 1).

Podkreślić należy, że norma prawna wynikająca z art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej dotyczy zarówno sytuacji, gdy całkowita niezdolność do pracy powstała równocześnie z naruszeniem sprawności organizmu, jak i wtedy, gdy całkowita niezdolność do pracy powstała w okresie późniejszym (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2007 r., II UK 259/06, niepublikowany).

Podkreślenia wymaga to, że w okresach przewidzianych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 musi dojść do naruszenia sprawności organizmu, „z powodu” którego dochodzi ostatecznie do całkowitej niezdolności do pracy, co oznacza, że całkowita

niezdolność do pracy musi być spowodowana -pozostawać w związku przyczynowym z naruszeniem sprawności organizmu, które powstało w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy. Do nabycia prawa do renty socjalnej istotne jest zatem to, aby przyczyny naruszenia sprawności organizmu osoby ubezpieczonej, tj. choroby powodujące całkowitą niezdolność do pracy powstały nie później niż w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o rencie socjalnej (por. wyrok z 14 maja 2009 r., I UK 346/08, OSNP 2011 nr 1-2, poz. 18).

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy stał na stanowisku, że wnioskodawcy renta socjalna nie przysługuje bowiem Komisja Lekarska ZUS rozpatrując sprzeciw od orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS nie stwierdziła jego niezdolności do pracy.

Sąd na podstawie zebranego materiału dowodowego, a w szczególności opinii biegłego z zakresu psychiatrii ustalił, że obecnie skarżący ujawnia objawy lękowe, w wypowiedziach schematyczny, relacjonuje trudności w nawiązywaniu relacji społecznych, ma lęki przed wyjściem z domu. Jak wskazano, wykonane badanie przez psychologa ZUS wykazało zaburzenia osobowości, osobowość schizoidalną oraz brak całkowitej niezdolności do pracy z psychologicznego punktu widzenia. Tym samym u skarżącego rozpoznano spektrum zaburzeń autystycznych i obserwację w kierunku osobowości schizoidalnej. W związku z powyższym z punktu widzenia psychiatrii u wnioskodawcy nie stwierdzono całkowitej niezdolności do pracy uprawniającej do przyznania renty socjalnej.

Sąd uznał, że opinia biegłego z zakresu psychiatrii jest merytoryczna i rzetelna, sporządzona zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą w zakresie stanowiącym jej przedmiot. W sprawie nie pojawiły się argumenty, które mogłyby budzić wątpliwość Sądu, co do jednoznaczności wskazanej opinii.

Mając powyższe na uwadze, zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił zatem odwołanie, orzekając jak w sentencji wyroku.

A.B.

ZARZĄDZENIE

Doręczyć wnioskodawcy odpis wyroku z uzasadnieniem i pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia apelacji